

земята всѣкога ще се обработва. Такъвъ е завѣтътъ, такова е и проклятието на човѣка слѣдъ изгонването му отъ рая. Тукъ е и дълбокиятъ смисълъ на всичко. Ясно за малцина, инстинктивно долавяно отъ повечето, всички разбиратъ, че по тоя начинъ човѣшкото сжществуване добива естественото си оправдание, и най-главно, намира мѣстото си въ природата. Човѣкъ живѣе всрѣдъ нея и наедно съ нея. Но да оставимъ това — каза Радуловъ. — Думитѣ може да не сж точни, може да ни излъжатъ. Важно е едно: чувството. А то сжществува.

Вървейки бавно, тѣ бѣха стигнали до сжщото мѣсто, кждѣто бѣха стояли по-рано. Наедно съ тѣхъ се прибираха и ученицитѣ имъ. И тѣ още бѣха заети съ прѣживѣната случка, вървѣха на купища и срѣдъ тѣхъ нѣкои по-голѣмички момчета разпалено говорѣха, като придружаваха описанията си съ жестове, които, явно бѣше, имитираха Гроздана. Силата и безстрашието му, проявени тѣй романтично срѣщу разбѣснѣлитѣ коне, бѣха плѣнили въображението на тия малки герои. По-тихи и помилосърдни, момичетата слушаха мълчаливо и мислѣха повече за болкитѣ и за страданията ня отрепания старецъ.

XVIII

Тревогата въ Люляково слѣдъ обира на черквата бѣше голѣма. Още рано сутринъта клисарьтъ Пено бѣше отишълъ, както всѣкога, за да измете и да приготви едно-друго за утринната. Не безъ лоши прѣдчувствия добриятъ човѣкъ забѣлѣза още отъ далечъ отворенитѣ нашироко врати. Той влѣзе вжтрѣ, видѣ набързо извършеното злодѣяние и безъ да се бави, уплашенъ и блѣденъ, хукна да обади на попъ Доча. Но за да стигне у дома му, той трѣбваше да прѣкоси почти цѣло село. На много мѣста, безъ да се спира, като викаше високо и отчаяно махаше съ ржцѣ, той успѣ да разкаже на мно-